



ДОМОВЛЕНІСТЬ ПРО СПІВПРАЦЮ В ГАЛУЗІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я між Європейською комісією та Міністерством охорони здоров'я України

На тлі неспровокованої та невиправданої російської агресії проти України, заступник Голови Європейської комісії з просування нашого європейського способу життя пан Маргарітис Схінас та Міністр охорони здоров'я України Віктор Ляшко заявили, що мають намір і надалі зміцнювати співпрацю та діалог у галузі охорони здоров'я, як зазначено в нинішній Домовленості про співпрацю¹. Ця домовленість була погоджена під час офіційного візиту заступника Голови Схінаса в Україну [15—16] червня 2023 року.

Європейська комісія (далі – Комісія) та Україна посилаються на Угоду про асоціацію між Європейським Союзом та його державами-членами, з однієї сторони, та Україною, з іншої сторони («Угода про асоціацію»)², зокрема на розділ про громадське здоров'я. Обидві сторони підкреслюють прагнення України стати державою-членом Європейського Союзу та її мету досягнути відповідності до правової бази (*acquis*) Європейського Союзу.

Щоб підтримати цю домовленість, Європейська комісія та Міністерство охорони здоров'я України передбачають проведення **двічі на рік зустрічей міністрів із питань охорони здоров'я**. У 2023 році перша зустріч була проведена Віце-президентом Європейської комісії Схінасом 15 червня в Києві. Другу зустріч міністрів заплановано провести восени 2023 року.

Європейська комісія та Україна підкреслюють важливість якісної медичної допомоги та її доступності для населення, а також її ефективність, стійкість до змін та майбутніх викликів.

Крім того, є намір у ході співпраці між Україною і ЄС зосередити увагу як на термінових, так і на довгострокових пріоритетах охорони здоров'я, починаючи від реагування на кризу COVID-19 та стійкості до транскордонних загроз здоров'ю, і аж до Плану

¹ Положення цієї домовленості про співпрацю висловлюють політичні наміри, вони не покликані створювати юридичні права чи обов'язки за міжнародним правом.

² «Офіційний вісник Європейського Союзу» L 161, 29.05.2014, стор. 3.

подолання раку в Європі, фармацевтичної стратегії для Європи та цифрової охорони здоров'я.

Російська агресія проти України мала руйнівні наслідки для здоров'я тисяч людей, а крім того знищувалися заклади охорони здоров'я України. З початку війни Європейський Союз надав українській системі охорони здоров'я значну політичну, фінансову та гуманітарну допомогу, а також підтримку тим, хто був змушений виїхати з країни.

Європейська комісія та Україна мають намір спиратися на наявне співробітництво та минулі досягнення, а також розвивати потенціал співпраці. Європейська комісія та Україна заявляють про такі спільні наміри:

- 1. Поліпшувати охорону психічного здоров'я та психосоціальну підтримку.** Психічне здоров'я та психосоціальна підтримка переселенців з України та всередині України — це один із пріоритетів, визначених Європейською комісією та Урядом України. Нещодавно ухвалений комплексний підхід Комісії щодо питань психічного здоров'я визнає необхідність збільшити персональну підтримку, кількість телефонних ліній допомоги та інших платформ обслуговування, шляхом посилення потенціалу та спроможностей співробітників, які надають невідкладну допомогу, та інших фахівців. Комісія має намір створити навчальну програму для людей, які працюють із дітьми, щоб забезпечити їм можливість надавати допомогу, беручи до уваги наявність травматичних подій. Комісія та Україна мають намір спільно з державами-членами ЄС надавати спеціалізовані реабілітаційні послуги постраждалим дітям як в Україні, так і в Європейському Союзі.
- 2. Покращити доступ до охорони здоров'я для біженців та переселенців з України, які користуються тимчасовим захистом у державах-членах ЄС.** Комісія має намір надалі сприяти доступу до медичних послуг для осіб, які користуються тимчасовим захистом у ЄС, шляхом виявлення правових та адміністративних бар'єрів та співпраці з державами-членами ЄС щодо їх усунення. Комісія також має намір підтримати держави-члени ЄС у поліпшенні здатності біженців орієнтуватися в медичних послугах у приймаючій країні та подбати про те, щоб медичні працівники в приймаючій країні були краще обізнані про потреби біженців у галузі охорони здоров'я та полегшували їм доступ до регулярних медичних послуг. Це передбачає включення зусиль з інтеграції переміщених з України медичних працівників до ринку праці у сфері охорони здоров'я, а також надання біженцям розширеного доступу до послуг з імунізації, інформації про охорону здоров'я та заходів з охорони здоров'я.
- 3. Підтримувати репатріацію та залучення українських пацієнтів до соціальної системи та системи охорони здоров'я, тим самим зміцнюючи систему реабілітації в Україні.** Підтримка й солідарність Європейської комісії щодо українських пацієнтів продовжуватимуться і в майбутньому. Із червня 2022 року

пацієнтів MEDEVAC починають виписувати з медичних закладів ЄС. Міністерство охорони здоров'я України організовує репатріацію пацієнтів в Україну, а за участю 19 держав-членів ЄС була створена робоча група з репатріації, щоб надавати подальшу підтримку. Скоординована система репатріації, яка включає пацієнтів MEDEVAC в систему охорони здоров'я України, впроваджується Всесвітньою організацією охорони здоров'я (ВООЗ) з 1 січня 2023 року за фінансової підтримки Інструменту зовнішньої політики ЄС, що має бюджет у 5 млн євро.

4. **Прогнозувати та оцінювати короткострокові та середньострокові потреби українських біженців у сфері охорони здоров'я.** Європейська комісія має намір співпрацювати з українською владою через Управління з підготовки та реагування на надзвичайні ситуації в галузі охорони здоров'я (HERA) для прогнозування та оцінки потреб українських біженців, зокрема в рутинних вакцинах, вакцинах проти туберкульозу, ВІЛ та Covid-19, підтримуючи тісну співпрацю з ВООЗ та ЮНІСЕФ, GAVI (Альянсом із вакцин) та Глобальним фондом боротьби зі СНІДом, малярією і туберкульозом. Передбачається проведення системної дискусії щодо програми імунізації України та відповідних медичних контрзаходів. Європейська комісія закликала національні органи охорони здоров'я держав-членів ЄС, а також промислових партнерів безоплатно передати через Механізм цивільного захисту ЄС терміново необхідні медичні засоби, включно з вакцинами, ліками та медичним обладнанням. Європейська комісія має намір ще більше полегшити процес пожертвування приватним сектором медичних засобів протидії, коли виникає необхідність у великій кількості конкретних ліків. Крім того, Комісія має намір запросити Україну до участі в спільній угоді про закупівлі для придбання медичних засобів протидії. Відповідно до статті 12(3) пункту (а) Регламенту (ЄС) 2022/2371 про серйозні транскордонні загрози здоров'ю³ та чинних правил щодо закупівель, Україна, маючи статус країни-кандидата, може стати членом спільної угоди про закупівлі. Основна мета спільної угоди — забезпечити справедливий доступ та наявність медичних засобів у країнах-учасниках. Спільна закупівля зміцнює купівельну спроможність, що дозволяє забезпечити кращі умови договору та заощадити завдяки обсягам.
5. **Активізувати в Україні роботу з рідкісними хворобами, зокрема в співпраці з Європейськими довідковими мережами (ERN).** Європейська комісія має намір і надалі підтримувати роботу Центру рідкісних хвороб в Україні (далі — Центр), щоб забезпечити діагностику та лікування українських пацієнтів із рідкісними хворобами. Центр було започатковано в червні 2022 року як випробувальний проєкт у дитячій лікарні Сан-Жоан-де-Дей в Барселоні. Із січня

³ Регламент (ЄС) 2022/2371 Європейського парламенту та Ради від 23 листопада 2022 року про серйозні транскордонні загрози здоров'ю та про скасування Рішення № 1082/2013/ЄС (текст актуальний для ЄЕЗ), «Офіційний вісник Європейського Союзу» L 314, 6.12.2022, стор. 26

2023 року центр знаходиться в Київській дитячій лікарні «Охматдит» і працює в координації з ERN, службами Комісії та організаціями пацієнтів, як-от Європейська організація рідкісних хвороб (EURORDIS), за підтримки Міністерства охорони здоров'я України.

6. **Продовжити фінансування в рамках програми EU4Health.** ЄС та Україна планують продовжити роботи в рамках програми EU4Health⁴, в якій Україна бере асоційовану участь після підписання угоди 15 липня 2022 року. У результаті Україна може отримати доступ до фінансування від EU4Health на рівних умовах із державами-членами та іншими асоційованими країнами. Україна бере участь у щорічному процесі розробки програми через своїх представників у наглядовій раді EU4Health та програмному комітеті, а також у реалізації через свій національний координаційний центр.

ПІДПИСИ СТОРІН:

Вчинено у м. Києві 15 червня 2023 року українською та англійською мовами у двох примірниках (по одному примірнику кожній зі Сторін, кожен з яких має однакову юридичну силу).

Від імені Міністерства охорони здоров'я України
Міністр,

Від імені Європейської
Комісії,

Віктор Ляшко
Міністр

Маргарітіс Схінас
Віце-президент Європейської
Комісії з питань просування
європейського способу
життя

⁴ Регламент ЄС № 2021/522 Європейського парламенту та Ради від 24 березня 2021 року про запровадження Програми дій Союзу в галузі охорони здоров'я («EU4Health») на період 2021—2027 рр. і про скасування Регламенту ЄС № 282/2014, «Офіційний вісник Європейського Союзу» L 107, 26.3.2021, стор. 1.